

C Structures (Yapılar)

C standardında bazen kümeler olarak adlandırılan yapılar, tek bir ad altında ilgili değişkenlerin birleşimidir. Yapılar, yalnızca aynı veri türündeki öğeleri içeren dizilerin aksine, birçok farklı veri türünden değişkenler içerebilir. Yapılar genellikle dosyalarda saklanacak kayıtları tanımlamak için kullanılır. İşaretçiler ve yapılar kullanarak; bağlantılı listeler, sıralar, yığınlar ve ağaçlar gibi daha karmaşık veri yapılarının oluşturulması kolaylaştırılır.

Yapılar, türetilmiş veri türleridir; diğer türlerdeki nesneler kullanılarak oluşturulurlar. Aşağıdaki yapı tanımını göz önünde bulunduralım:

```
struct card {  
    char *face;  
    char *suit;  
};
```

Anahtar sözcük “struct”, bir yapı tanımını sunar. Tanımlayıcı card, “structure tag” olarak adlandırılan ve yapı türündeki değişkenleri bildirmek için kullanılan yapı etiketidir. Yapı tanımının parantezleri içinde bildirilen değişkenler, yapının üyeleridir. Aynı yapı türünün üyeleri benzersiz adlara sahip olmalıdır, ancak iki farklı yapı türü aynı adı taşıyan üyeleri çakışma olmadan içerebilir. Her yapı tanımı noktalı virgülle bitmelidir.

"struct card" tanımı, her biri char * türünde olan üyeleri içerir. Yapı üyeleri, veri türlerinin değişkenleri (örneğin, int, float, vb.) veya diziler ve diğer yapılar gibi kümeler olabilir. Bir dizinin her elemanı aynı tipte olmalıdır. Bununla birlikte, yapı elemanları farklı türlerde olabilir. Örneğin, aşağıdaki yapı, bir çalışanın adı ve soyadı için karakter dizisi üyeleri, çalışanın yaşı için “unsigned int”, çalışanın cinsiyeti için 'M' veya 'F' içeren bir “char” ve çalışanın saatlik maaşını içeren “double” şöyle oluşturulabilir:

```
struct employee {  
    char firstName[20];  
    char lastName[20];  
    unsigned int age;  
    char gender;  
    double hourlySalary;  
};
```

Yapı tipindeki bir değişken, aynı yapı tipinin tanımında bildirilemez. Bununla birlikte, bu yapı türüne bir işaretçi dahil edilebilir. Aşağıdaki örnek için, employee2 yapısında: teamLeaderPtr bir işaretçi olduğundan (struct employee2 yazmak için), tanımda buna izin verilir. Aynı yapı tipine işaret eden bir yapıya, kendine referanslı yapı denir.

```
struct employee2 {  
    char firstName[20];  
    char lastName[20];  
    unsigned int age;  
    char gender;  
    double hourlySalary;  
    struct employee2 teamLeader; // ERROR  
    struct employee2 *teamLeaderPtr; // pointer  
};
```

Yapı tanımları bellekte yer ayırmaz; bunun yerine her tanım, değişkenleri tanımlamak için kullanılan yeni bir veri türü oluşturur; örneğin, söz konusu yapının örneklerinin nasıl oluşturulacağına ilişkin bir plan şöyle verilebilir;

```
struct card
```

```
aCard, deck[52], *cardPtr;
```

Yapı değişkenleri, diğer türlerdeki değişkenler gibi tanımlanır.

Tanım, aCard'ı struct card türünde bir değişken olarak bildirir,

deck değişkeni struct card türünde 52 elemanlı bir dizi olarak bildirir ve

cardPtr'yi struct card için bir işaretçi olarak bildirir.

Önceki ifadeden sonra, aCard adlı bir yapı nesnesi, deck dizisindeki 52 elemanlı bir dizi ve yapı kartı türünde başlatılmamış bir işaretçi için bellek ayrılır. Belirli bir yapı tipinin değişkenleri, yapı tanımının kapatma ayracı ile yapı tanımını sonlandıran noktalı virgül arasına değişken adlarının virgülle ayrılmış bir listesi yerleştirilerek de bildirilebilir. Örneğin, önceki tanım yapı kartı tanımına şu şekilde dahil edilmiş olabilir:

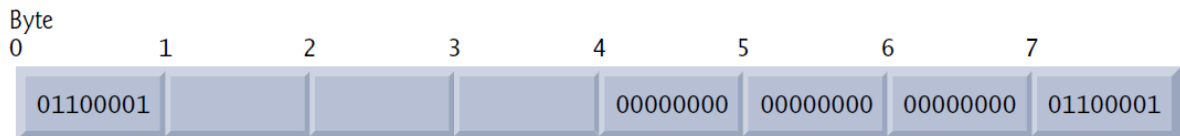
```
struct card {  
    char *face;  
    char *suit;  
} aCard, deck[52], *cardPtr;
```

Yapılar, == ve != operatörleri kullanılarak karşılaştırılmaz, çünkü yapı üyeleri mutlaka ardışık bellek baytlarında saklanmaz. Aşağıda verilen example Yapı örneğinin sample1 ve sample2 tipinin bildirildiği aşağıdaki yapı tanımını göz önünde bulunduralım:

```
struct example {  
    char c;  
    int i;  
} sample1, sample2;
```

4 baytlık sözcüklere sahip bir bilgisayar, yapı örneğinin her bir üyesinin bir sözcük sınırında, yani bir sözcüğün başında hizalanmasını gerektirebilir; bu, bilgisayara bağlı olarak değişebilir. Şekil 10.1, 'a' karakteri ve 97 tamsayısının atandığı yapı örneği türünde bir değişken için bir örnek depolama hizalamasını göstermektedir (değerlerin bit temsilleri gösterilmektedir).

Üyeler kelime sınırlarından başlayarak saklanırsa, yapı örneği tipindeki değişkenler için depolamada üç baytlık bir boşluk (şekilde bayt 1-3) oluşur. Üç baytlık boşluktaki değer tanımsızdır. Sample1 ve sample2'nin üye değerleri aslında eşit olsa bile, tanımlanmamış üç baytlık boşlukların aynı değerleri içermesi muhtemel olmadığından, yapıların mutlaka eşit olması gerekmez.

Şekil 10.1 Bellekte tanımsız bir alanı gösteren yapı örneği türünde bir değişken için olası depolama hizalaması.

Yapılar, dizilerde olduğu gibi başlatıcı listeleri kullanılarak başlatılabilir. Bir yapıyı başlatmak için, tanımdaki değişken adını bir eşittir işareti ve parantez içine alınmış, virgülle ayrılmış başlatıcılar kullanılır. Örneğin;

```
struct card aCard = { "Three", "Hearts" };
```

Bu deyim, struct card (Bölüm 10.2'de tanımlandığı gibi) türünde olacak bir aCard değişkeni yaratır ve "face" değişkenini "Three" olarak "suit" değişkeni "Hearts" olarak başlatır. Listede yapıdaki değişkenlerden daha az başlatıcı varsa, geri kalan değişkenler otomatik olarak 0'a (veya üye bir işaretçiye NULL) ile başlatılır. Bir fonksiyon tanımı dışında (yani harici olarak) tanımlanan yapı değişkenleri, harici tanımda açıkça başlatılmamışlarsa 0 veya NULL olarak başlatılır. Yapı değişkenleri aynı türde bir yapı değişkeni atanarak veya yapının bireysel üyelerine değerler atanarak atama ifadelerinde de başlatılabilir.

Yapıların üyelerine erişmek için iki operatör kullanılır: Bunlar, nokta operatörü olarak da adlandırılan yapı elemanı operatörü (.) ve ok operatörü olarak da adlandırılan yapı işaretçi operatörü (->). Yapı üyesi operatörü, yapı değişkeni adı aracılığıyla bir yapı üyesine erişir. Örneğin, aCard yapı değişkeninin üye takımını yazdırmak için aşağıdaki ifade kullanılabilir;

```
printf("%s", aCard.suit); // displays Hearts
```

Arada boşluk olmayan bir eksi (-) işareti ve büyüktür (>) işaretinden oluşan yapı işaretçisi operatörü, yapıya bir işaretçi aracılığıyla bir yapı üyesine erişir. cardPtr işaretçisinin yapı kartını işaret etmek üzere bildirildiğini ve aCard yapısının adresinin cardPtr'ye atandığını varsayalım. CardPtr işaretçisi ile aCard yapısının üye takımını yazdırmak için aşağıdaki ifadeyi kullanın;

```
printf("%s", cardPtr->suit); // displays Hearts
```

cardPtr->suit ifadesi, işaretçiyi referanssız bırakan ve yapı üye operatörünü kullanarak "suit" üyesine erişen (*cardPtr).suit ifadesine eşdeğerdir. Burada parantezler gereklidir, çünkü yapı üyesi operatörü(.), işaretçi referans kaldırma operatöründen (*) daha yüksek önceliğe sahiptir. Dizi indeksleme için kullanılan parantezler (fonksiyonları çağırmak için) ve parantezler ([]) ile birlikte yapı işaretçisi operatörü ve yapı üyesi operatörü, en yüksek operatör önceliğine sahiptir ve soldan sağa ilişkilendirir.

Şekil 10.2'deki program, yapı elemanı ve yapı işaretçisi operatörlerinin kullanımını göstermektedir. Yapı üyesi operatörünü kullanarak, aCard yapısının üyelerine sırasıyla "Ace" ve "Spades" değerleri atanır (satır 17 ve 18). Sonraki işaretçi kullanarak cardPtr işaretçisine aCard yapısının adresi atanır (satır 20). printf fonksiyonu ile , sırasıyla aCard değişken adına sahip yapı kullanılarak, , cardPtr işaretçisi kullanılarak ve işaretçi adresi kullanılarak "Ace" ve "Spades" yazdırılır (satır 22–24).

```

1 // Fig. 10.2: fig10_02.c
2 // Structure member operator and
3 // structure pointer operator

4 #include <stdio.h>
5
6 // card structure definition
7 struct card {
8     char *face; // define pointer face
9     char *suit; // define pointer suit
10 };
11
12 int main(void)
13 {
14     struct card aCard; // define one struct card variable
15
16     // place strings into aCard
17     aCard.face = "Ace";
18     aCard.suit = "Spades";
19
20     struct card *cardPtr = &aCard; // assign address of aCard to cardPtr
21
22     printf("%s%s\n%s%s\n%s%s\n", aCard.face, " of ", aCard.suit,
23         cardPtr->face, " of ", cardPtr->suit,
24         (*cardPtr).face, " of ", (*cardPtr).suit);
25 }

```

Ace of Spades
 Ace of Spades
 Ace of Spades

Yapılar, fonksiyonlara şu şekilde geçirilebilir:

- Bireysel yapı elemanlarının geçirilmesi.
- bütün bir yapıyı geçirmek.
- bir yapıya işaretçi geçirmek.

Yapılar veya tek tek yapı üyeleri bir fonksiyona geçirildiğinde, bunlar değere göre geçirilir. Bu nedenle, çağırının yapı üyeleri, çağrılan fonksiyon tarafından değiştirilemez. Bir yapıyı referans olarak geçirmek için, yapı değişkeninin adresi iletilir. Diğer tüm diziler gibi yapı dizileri de otomatik olarak referansa göre iletilir.

“typedef” anahtar sözcüğü, önceden tanımlanmış veri türleri için eşanlamlılar (veya takma adlar) oluşturmak için bir mekanizma sağlar. Yapı türlerinin adları, daha kısa tür adları oluşturmak için genellikle “typedef” ile tanımlanır. Örneğin, aşağıdaki ifade, yeni tür adı Card'ı, yapı türü card ile eşanlamlı olarak tanımlar.

```
typedef struct card Card;
```

C programcılar genellikle bir yapı tipini tanımlamak için typedef'i kullanır, bu nedenle bir yapı etiketi gerekli değildir. Örneğin, aşağıdaki tanım, ayrı bir "typedef" ifadesine ihtiyaç duymadan Card yapı tipini oluşturur.

```
typedef struct {  
    char *face;  
    char *suit;  
} Card;
```

Card artık card yapı tipindeki değişkenleri bildirmek için kullanılabilir. Aşağıdaki bildirim, 52 elemanlı Card yapısından oluşan bir dizi bildirir.

```
Card deck[52];
```

"typedef" ile yeni bir ad oluşturmak, yeni bir tür oluşturmaz; typedef basitçe, mevcut bir tür adı için takma ad olarak kullanılabilecek yeni bir tür adı oluşturur. Anlamlı bir ad, programın kolay anlaşılmasına yardımcı olur. Örneğin bir önceki bildirimi okuduğumuz zaman “deck'in 52 Karttan oluşan bir dizi olduğunu” biliyoruz.

Şekil 10.3'teki program, kart karıştırma ve dağıtma simülasyonuna dayanmaktadır. Program, kart destesini bir dizi yapı olarak temsil eder ve yüksek performanslı karıştırma ve dağıtma algoritmaları kullanır. Program çıktısı Şekil 10.4'te gösterilmiştir.

```

1 // Fig. 10.3: fig10_03.c
2 // Card shuffling and dealing program using structures
3 #include <stdio.h>
4 #include <stdlib.h>
5 #include <time.h>
6
7 #define CARDS 52
8 #define FACES 13
9
10 // card structure definition
11 struct card {
12     const char *face; // define pointer face
13     const char *suit; // define pointer suit
14 };
15
16 typedef struct card Card; // new type name for struct card
17
18 // prototypes
19 void fillDeck(Card * const wDeck, const char * wFace[],
20     const char * wSuit[]);
21 void shuffle(Card * const wDeck);
22 void deal(const Card * const wDeck);
23
24 int main(void)
25 {
26     Card deck[CARDS]; // define array of Cards
27
28     // initialize array of pointers
29     const char *face[] = { "Ace", "Deuce", "Three", "Four", "Five",
30         "Six", "Seven", "Eight", "Nine", "Ten",
31         "Jack", "Queen", "King"};
32
33     // initialize array of pointers
34     const char *suit[] = { "Hearts", "Diamonds", "Clubs", "Spades"};
35
36     srand(time(NULL)); // randomize
37
38     fillDeck(deck, face, suit); // load the deck with Cards
39     shuffle(deck); // put Cards in random order
40     deal(deck); // deal all 52 Cards
41 }
42
43 // place strings into Card structures
44 void fillDeck(Card * const wDeck, const char * wFace[],
45     const char * wSuit[])
46 {
47     // loop through wDeck
48     for (size_t i = 0; i < CARDS; ++i) {
49         wDeck[i].face = wFace[i % FACES];

```

```

50     wDeck[i].suit = wSuit[i / FACES];
51 }
52 }
53
54 // shuffle cards
55 void shuffle(Card * const wDeck)
56 {
57     // loop through wDeck randomly swapping Cards
58     for (size_t i = 0; i < CARDS; ++i) {
59         size_t j = rand() % CARDS;
60         Card temp = wDeck[i];
61         wDeck[i] = wDeck[j];
62         wDeck[j] = temp;
63     }
64 }
65
66 // deal cards
67 void deal(const Card * const wDeck)
68 {
69     // loop through wDeck
70     for (size_t i = 0; i < CARDS; ++i) {
71         printf("%5s of %-8s%s", wDeck[i].face, wDeck[i].suit,
72             (i + 1) % 4 ? " " : "\n");
73     }
74 }

```

Three of Hearts	Jack of Clubs	Three of Spades	Six of Diamonds
Five of Hearts	Eight of Spades	Three of Clubs	Deuce of Spades
Jack of Spades	Four of Hearts	Deuce of Hearts	Six of Clubs
Queen of Clubs	Three of Diamonds	Eight of Diamonds	King of Clubs
King of Hearts	Eight of Hearts	Queen of Hearts	Seven of Clubs
Seven of Diamonds	Nine of Spades	Five of Clubs	Eight of Clubs
Six of Hearts	Deuce of Diamonds	Five of Spades	Four of Clubs
Deuce of Clubs	Nine of Hearts	Seven of Hearts	Four of Spades
Ten of Spades	King of Diamonds	Ten of Hearts	Jack of Diamonds
Four of Diamonds	Six of Spades	Five of Diamonds	Ace of Diamonds
Ace of Clubs	Jack of Hearts	Ten of Clubs	Queen of Diamonds
Ace of Hearts	Ten of Diamonds	Nine of Clubs	King of Spades
Ace of Spades	Nine of Diamonds	Seven of Spades	Queen of Spades

Fig. 10.4 | Output for the high-performance card shuffling and dealing simulation.

Programda, fillDeck fonksiyonu (satır 44–52), her türden "As"tan "Papaz"a kadar Card dizisini başlatır. Card dizisi, yüksek performanslı karıştırma algoritmasının uygulandığı karıştırma fonksiyonuna (satır 55-64) geçirilir.

Shuffle fonksiyonu, bağımsız değişken olarak 52 elemanlı Card dizisini alır. Fonksiyon, 52 Kart (satır 58–63) arasında döngü yapar. Her Kart için 0 ile 51 arasında rastgele bir sayı seçilir. Ardından, mevcut Kart ve rastgele seçilen Kart dizide değiştirilir (60-62. satırlar). Tüm dizinin tek geçişinde toplam 52 takas yapılır ve Kart dizisi karıştırılır!